

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра политологии

ЮСУПОВ Павел Васильевич

**ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ИНСТИТУТОВ ВЛАСТИ И БИЗНЕСА В
ПРОЦЕССЕ ФОРМИРОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ**

Магистерская диссертация

Специальность 1 23 80 07 «Политология»

Научный руководитель
Антанович Нина Арсеньевна
Доктор политических наук

Научный консультант:
Захарова Наталья Евгеньевна,
Кандидат философских наук, доцент

Допущена к защите

«__» _____ 2021

Зав. кафедрой политологии

_____ Н. А. Антанович

Доктор политических наук

Минск, 2021

Содержание

РЕФЕРАТ	3
РЭФЕРАТ	5
SUMMARY	6
ПЕРЕЧЕНЬ СОКРАЩЕНИЙ	7
ВВЕДЕНИЕ.....	8
ГЛАВА 1. ПОНЯТИЕ И СУЩНОСТЬ GR ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	11
1.1 Обзор литературы по теме исследования	11
1.2 Определение понятия GR деятельности и его соотношения со смежными понятиями.....	15
1.3 GR как институт представительства интересов и непосредственной демократии	18
ГЛАВА 2. ТЕХНОЛОГИИ GR ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	21
2.1 Профессиональный рынок GR деятельности	21
2.2 Технологии консалтинга и ведения переговоров во взаимодействии государства и бизнеса	26
2.3 Технологии лоббизма в продвижении интересов бизнеса	31
ГЛАВА 3. GR ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ.....	37
3.1 Обзор состояния GR деятельности в Республике Беларусь.....	37
3.1 Интернет технологии в GR деятельности в Республике Беларусь..	44
ГЛАВА 4. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ БИЗНЕС СООБЩЕСТВА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ С ОРГАНАМИ ЕАЭС.....	49
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	54
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ	60

РЕФЕРАТ

Объем работы: 65 с., 49 источников.

Ключевые слова: Government relations (GR), взаимодействие институтов государства и бизнеса, лоббизм, продвижение интересов, стейкхолдер, бизнес.

Объект исследования: взаимодействие институтов государства и бизнеса.

Предмет исследования – понятие и технологии взаимодействия институтов государственной власти и бизнеса, их функционирование в Республике Беларусь и ЕАЭС.

Цель работы: выявление сущности, технологий реализации и нормативно-правового регулирования взаимодействия институтов государств и бизнеса в Республике Беларусь и белорусского бизнеса в ЕАЭС.

Методология исследования: использованы общенаучные и частнонаучные методы. На основе формально-политического метода даны общее определение и классификация понятий, исследовались их признаки. Сравнительный метод использовался для выявления закономерностей реализации GR деятельности. Политико-правовой анализ позволил выявить практические следствия регулирующего воздействия нормативно-правовых актов на организацию отношений бизнеса с органами государственной власти. Изучены научные разработки следующих авторов: А.Д. Богатуров, Д.О. Матвеенков, О.А. Морозов, Г.И. Грибанова, И.В. Сидорская, И.Е. Минтусов, О.Г. Филатовой, Н.А. Антанович, Н.А. Беляев, Р.Н. Костицын, П.Л. Соловьев, А.Ю. Вуйма, С.Е. Заславский, И.А. Чихарева, О.В. Столетова, Н.А. Тюкова, Д.С. Полулях, О.В. Морозов и других. Изучалось регулирование взаимодействия государства и бизнеса в Республике Беларусь и на уровне ЕАЭС. Рассмотрены показательные примеры данного взаимодействия.

Научная новизна исследования: в процессе исследования сформулировано определение GR деятельности, проанализированы сходства и различия со смежными понятиями Public affairs, Public relations, лоббизм. Дано описание технологий организации отношений с органами государственной власти. Изучен потенциал применения технологий консалтинга и PR в контактах с государством. Данна оценка состояния профессионального рынка GR специалистов в Республике Беларусь и необходимости его развития. Исследован процесс и вопросы GR деятельности в Республике Беларусь. Изучена организация взаимодействия органов ЕАЭС и бизнес сообщества Республики Беларусь.

Результаты исследования можно реализовать при реформировании системы взаимодействия институтов государства бизнеса. В ходе написания даны практические рекомендации по направления реформирования.

РЭФЕРАТ

Аб'ём працы: 65 с., 49 крыніц.

Ключавыя слова: Government relations (GR), узаемадзеянне інстытутаў дзяржавы і бізнесу, лабізм, прасоўванне інтэрэсаў, стэйкхолдэры, бізнес.

Аб'ект даследавання: узаемадзеянне інстытутаў дзяржавы і бізнесу.

Прадмет даследавання - паняцце і тэхналогіі ўзаемадзеяння інстытутаў дзяржаўнай улады і бізнесу, іх функцыянаванне ў Рэспубліцы Беларусь і ЕАЭС.

Мэта працы: выяўленне сутнасці, тэхналогіі рэалізацыі і нарматыўна-прававога рэгулявання ўзаемадзеяння інстытутаў дзяржаў і бізнесу ў Рэспубліцы Беларусь і беларускага бізнесу ў ЕАЭС.

Метадалогія даследавання: выкарыстаны агульнанавуковыя і частнонаучные метады. На аснове фармальна-палітычнага метаду дадзены агульнае вызначэнне і класіфікацыя паняццяў, даследаваліся іх прыкметы. Параўналельны метад выкарыстоўваўся для выяўлення заканамернасцяў рэалізацыі GR дзейнасці. Палітыка-прававы аналіз дазволіў выявіць практычныя следства рэгулюючага ўздзеяння нарматыўна-прававых актаў на арганізацыю адносін бізнесу з органамі дзяржаўнай улады. Вывучаліся навуковыя распрацоўкі наступных аўтараў: А.Д. Богатуров, Д.О. Мацвеенка, О.А. Маразоў, Г.І. Грыбанава, І.В. Сідорская, І.Я. Мінтусаў, В.Г. Філатава, Н.А. Антановіч, Н.А. Бяляеў, Р.Н. Касціцын, П.Л. Салаўёў, А.Ю. Вуйма, С.Я. Заслаўскі, І.А. Чихарэва, О.В. Сталетава, Н.А. Цюкава, Д.С. Полулях, О.В. Маразоў і іншых. Вывучалася рэгуляванне ўзаемадзеяння дзяржавы і бізнесу ў Рэспубліцы Беларусь і на ўзроўні ЕАЭС. Разгледжаны паказальныя прыклады дадзенага ўзаемадзеяння.

Навуковая навізна даследавання: у працэсе даследавання сформулявана вызначэнне GR дзейнасці, прааналізаваны падабенства і адрозненні з сумежнымі паняццямі Public affairs, Public relations, лабізм. Дадзена апісанне тэхналогіі арганізацыі адносін з органамі дзяржаўнай улады. Вывучаны патэнцыял прымянення тэхналогіі кансалтынгу і PR ў контактах з дзяржавай. Дадзена ацэнка стану прафесійнага рынку GR спецыялістаў у Рэспубліцы Беларусь і неабходнасці яго развіцця. Даследаваны працэс і пытанні GR дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь. Вывучана арганізацыя ўзаемадзеяння органаў ЕАЭС і бізнес супольнасці Рэспублікі Беларусь.

Вынікі даследавання можна ўжыць у практыцы рэалізацыі дзяржаўнай палітыкі ў бізнес сферы, павышэння эфектыўнасці дадзенага ўзаемадзеяння.

SUMMARY

Scope of the paper: 73 pages, 49 sources.

Key words: Government relations (GR), interaction of state and business institutions, lobbying, promotion of interests, stakeholder, business.

Research object: interaction of state and business institutions.

The subject of the research is the concept and technologies of interaction between institutions of state power and business, their functioning in the Republic of Belarus and the EAEU.

Purpose of the work: identification of the essence, implementation technologies and legal regulation of interaction between institutions of states and business in the Republic of Belarus and Belarusian business in the EAEU.

Research methodology: general scientific and specific scientific methods were used. On the basis of the formal-political method, a general definition and classification of concepts is given, and their features are investigated. The comparative method was used to identify patterns in the implementation of GR activities. The political and legal analysis allowed us to identify the practical consequences of the regulatory impact of regulatory legal acts on the organization of business relations with public authorities.

In the course of the research, the scientific developments of the following authors were studied: A.D. Bogaturov, D.O. Matveenkov, O. A. Morozov, G.I. Gribanova, I.V. Sidorskaya, I.E. Mintusov, O. G. Filatova, N.A. Antanovich, N.A. Belyaev, R.N. Kostitsyn, P.L. Soloviev, A. Yu. Vuyma, S.E. Zaslavsky, I.A. Chikhareva, O.V. Stoletova, N.A. Tyukova, D.S. Polulyakh, O.V. Morozov and others. The regulation of interaction between the state and business in the Republic of Belarus and at the level of the EAEU was studied. Illustrative examples of this interaction are considered.

Scientific novelty of the research: in the course of the research, the definition of GR activity was formulated, the similarities and differences with related concepts of Public affairs, Public relations, lobbying were analyzed. A description of the technologies for organizing relations with government bodies is given. The potential of using consulting and PR technologies in contacts with the state has been studied. The assessment of the state of the professional market of GR specialists in the Republic of Belarus and the need for its development is given. The process and issues of GR activities in the Republic of Belarus have been investigated. The organization of interaction between the EAEU bodies and the business community of the Republic of Belarus has been studied.

The research results can be applied in the practice of implementing state policy in the business sphere, increasing the efficiency of this interaction.